

PARASHAT VAJIKRA

Messiaanse Gemeente Beit-Nitzachon

Parashat Vajikra

Pnee Ha-Tora - Parels van de Tora

Parashat Sheveea – wekelijkse Schriftlezing

Tora: Vajikra/ Leviticus 1:1 –5:26, maftier: Exodus 12:1-20 (20 p'soek'im, verzen)

Haftra: Jeshah'jahoe/Jesaja 43:21-28 - 44:1-23

Brit Ha-Chadasha: Lukas 11:1-4, Mat. 5:13-16

Vajikra 1:1-2 is de hoofdgedachte!

VAJIKRA (En Hij riep): “En Hij (Hasjem) riep tot Mosjé en **dab-ber** (sprak) Hasjem tot hem vanuit de **Ohel Mo'eed** (ontmoetingstent), zeggend: “Spreek tot de **Bnee Jisra'eel** (kinderen van Israël), en zeg tot hen: ‘Elke man wanneer jullie een **korban** (offergave) tot Hasjem brengen, zult jij een **korban** (offergave) van het vee brengen en van de kudde.” - Vertaalt uit de Orthodox Jewish Bible (OJB)

De sod in het verhaal?

Vajikra is de 24e parsja van de Tora, de eerste van het derde Tora-boek, Vajikra. Parsja Vajikra bestaat uit 21 parsjot, afdelingen waarvan 13 open en 8 gesloten zijn, telt 111 pesoekiem, verzen, 1673 woorden, 6222 letters en is hiermee de 27 na langste parsja.

Vajikra is het kleinste boek van de Tora.

Het eerste boek van de Tora, Bereesjiet, beschrijft alles bij elkaar 2.309 jaar geschiedenis vanaf de Schepping. Sjmot (Exodus) beschrijft 140 jaar, terwijl het hele boek Vajikra slechts in 8 dagen werd gegeven en geschreven. Het boek Bemidbar (Numeri) beslaat 39 jaar en het hele boek Devariem beschrijft 9 weken. In de Tora wordt de geschiedenis van de eerste 2.488 jaar van de wereld beschreven.

Korte samenvatting

VAJIKRA: Derde boek van de Tora. Wajikra heet ook Torat Kohaniem – Leer van de Priesters. Een groot deel is gewijd aan de taak van de kohaniem in het (draagbare) Heiligdom. Daar moesten brand-, vredes-eerstelingen-, zonde- en schuldoffers en meeloffers gebracht worden.

Bij alle offers komt zout te pas. Wie een offer brengt, legt de handen op de kop van het dier. De offers worden soms geheel, soms gedeeltelijk verbrand. In het laatste geval is wat overblijft deels voor de koheen, en soms ook voor de aanbieder van het offer.

De kleine Alef van Vajikra

Het eerste woord van Vajikra betekent: 'en toen riep'. Aan alle opdrachten en alle uitspraken van G'd ging een liefdevol roepen vooraf (de stem van de Masjiach).

"G'd riep Mosjé en sprak tot hem vanuit de Tent van samenkomst" (Leviticus 1:1).

Mosjé ging het zojuist opgerichte **Misjkan** (Heiligdom) pas binnen nadat hij hiertoe werd uitgenodigd door Hasjem (G'd). Mosjé had hard gewerkt aan het Heiligdom. De Sjechina, G'ds heerlijkheid had intrek genomen in het Heiligdom. Mosjé voelde zich daar intens toe aangetrokken. Toch wachtte Mosjé om de Sjechina te benaderen totdat G'd hem Zelf uitnodigde. Mosjé trainde zijn **bescheidenheid** (aniwoet), door zich dagelijks te richten op de wil van Hasjem.

Alle uitspraken van G'd bereikten alleen de oren van Mosjé. De rest hoorde niets. Ook Aharon hoorde veel G'dsspraken niet. Deze G'ddelijke stem werd alleen vernomen in de Ohel Mo'eed, de Tent der samenkomst. Daarbuiten werd niets gehoord. De G'ddelijke stem kwam van boven de deksel van de Heilige Arke, waarin de Stenen Tafelen lagen. De stem klonk op van tussen de beide Cherubijnen.

Tegenwoordig hebben we geen **Misjkan** (heiligdom) meer maar moeten we blijven letten op aniwoet wanneer we voor Hasjem staan. Om in aanraking te komen met het Hogere moeten we een stap terug doen om a.h.w. onze nederigheid te ervaren om ons open te kunnen stellen voor het Hogere Hasjem alleen.

Een uitleg is dat de (א) "Alef" als letterwoord ook leren betekent. Een kleine Alef is een goed begin. Leer klein! De Tora blijft alleen behouden bij mensen die zichzelf niet opblazen. Daarom kreeg Mosjé ook deze hoge vorm van profetie. Hij was uitermate nederig en vluchtte altijd voor de **kowed** (eer). Hij was een rolmodel voor goed gedrag.

Bescheidenheid en nederigheid

Vooraf bij het bidden is bescheidenheid en aandacht essentieel. Zelfanalyse, nadenken over je kleinheid tegenover Hasjem, je plaats kennen in de wereld. Dat is het juiste besef tijdens de gebeden. Dit zien wij ook bij de **talmidim** (leerlingen) van Jesjoea, die na het **amida** (staande gebed) Jesjoea persoonlijk aanspreken met de volgende woorden "Adonaj leer ons bidden" – Lukas 11:1

Een parafrase

- Een man die zeer arm was bezocht eens een beroemde rabbijn en klaagde bitter over zijn nood. "Bid tot God", sprak de rabbijn, "Hij zal je zeker verhoren". "Maar ik kan helemaal niet bidden", zei de arme man. "Ach", sprak de rabbijn, "dan ben je wel heel erg arm"!

Sommige gelovigen ervaren het bidden helaas als een ingewikkelde, vermoeiende, en soms saaie, aangelegenheid. Dit komt veelal door een onjuist begrip van wat gebed precies inhoudt en wat onze positie in de hemelse gewesten is.

Voetnoot:

- Een **parafrase** is een vrije weergave (ter verduidelijking). Een weergave van de inhoud met andere woorden.

In Lucas 11 lezen we dat de talmidim (leerlingen) naar Jesjoea komen met het verzoek om hen gebedsonderwijs te geven.

In het onderwijs dat Jesjoea dan geeft spreekt Hij o.a. over “het Koninkrijk”. In Lukas 8 zegt Jesjoea tegen zijn talmidim: “U is het gegeven de geheimenissen van het Koninkrijk Gods te kennen, maar aan de anderen worden zij gepredikt in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien en horende niet begrijpen”.

Wij moeten onszelf meer goede vragen leren stellen: “En het gebeurde terwijl Hij ergens in gebed was, dat een van zijn talmidim, toen Hij ophield, tot Hem zeide: **Adoneenoe** (onze heer), leer ons om te **daven** (bidden), zoals ook Jochanan zijn **talmidim** (leerlingen) onderwees. En Rebbe, zei Melech HaMoshiach tot hen, wanneer u daven, zeg, Avinoe, jitkadasj shmecha (geheiligd zij Uw Naam). Tavo malchoetecha (Uw koninkrijk komt). Et lechem choekeenoe ten lanoe jom jom (Geef ons elke dag het brood dat we nodig hebben). Oe slach lanoe et chovoteenoe (En vergeef ons onze schulden, zonden) ki solech'im gam anachnoe lechol hachayav lanoe (want ook wijzelf vergeven ons die de schuldenaar van ons zijn) val tevieenoe lidei nisajon (En leid ons niet in verleiding).” – **Lukas 11:1-4**

Gebed is geen methode noch een strategie of een uiting van woorden. Het is een samenwerken met G-d door de Roeach Ha-kodesj die in ons woont, waarbij de krachten van Zijn koninkrijk zichtbaar gaan worden.

Gebed is zelfanalyse, nadenken over je kleinheid tegenover Hasjem, je plaats kennen in de wereld. Het dagelijks een vorm van tesjoeva (omkeren van je oude wegen). Dit komen wij ook tegen in de haftra van deze week. Zie **Jesjaja 43:21-44:23**.

In deze haftara foetert de profeet Jesjaja tegen de afgodische praktijken van de overgebleven bewoners van Jeruzalem of tegen de toekomstige afvalligheid van de terugkerende Joden uit de Babylonische ballingschap. Maar G'd is vergevingsgezind: “Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitwis, om Mijn eigen wil; Ik gedenk jullie zonden niet”. G'd wil alleen dat wij **tesjoeva** (omkeren) doen en tot Hem terugkeren. Bij oprechte inkeer worden alle zonden vergeven.

De maand Nisan is ingegaan

Vanwege dat deze sjabbat op de 1ste van de maand Nisan valt heet deze Sjabbat Hachodesj. Op deze sjabbat wordt de parasjat Hachodesj voorgelezen (Exodus 12:1-20), waarin het Joodse volk wordt voorbereid op het Pesach-offer en de Jom Tov van Pesach. Deze voorlezing hoort maftier genoemd wat afsluiting betekend. De maftier zijn de afsluitende verzen van de Tora in de synagoge.

Voordat men de Tora voor de maftier leest, zegt men half-kaddisj, en tijdens dat men kaddisj zegt, liggen het sefer-Tora waaruit zojuist gelezen is en het sefer waaruit de maftier zodadelijk gaat lezen, beide op de tafel.

We kennen een weekcyclus van Sjabbat tot Sjabbat, een maandcyclus van nieuwe maan tot nieuwe maan en een jaarcyclus van Pesach tot Pesach.

De kalender staat in het Jodendom centraal. Het instellen van een kalender was het eerste gebod, dat het Joodse volk ontving toen ze een volk werden: “Deze maand zal voor jullie het begin van de maanden zijn. Deze maand (Nisan) zal voor jullie de eerste maand zijn (Exodus 12:2). De Egyptische slaven waren geen baas over hun tijd. Na de bevrijding was de eerste opdracht een eigen kalender in te stellen.

Het Jodendom houdt rekening met de jaargetijden omdat de Tora voorschrijft, dat Pesach in de lente en Soekot (Loofhuttenfeest) in de herfst moet vallen. Pesach heet het chag ha'aviev, het lentefeest en Soekot heet in de Tora een oogstfeest. Met Peasach denken o.a. aan Chameets, maar wat heeft dit nou anno vandaag met ons te maken? Om dit te begrijpen moeten wij eerst een stapje terug doen. Door ons de vraag af te stellen wat is een korban?

Korban is toenadering

Korban wordt meestal – foutief – vertaald als offer. Het Hebreeuwse woord voor offer komt van een stam, die `naderbij komen' betekent. Voor ons is een offer geen opoffering maar een gelegenheid om dichtbij G'd te komen. Een offer is meestal gericht op verzoening. Zonde is scheiding in geestelijke zin. Offer en verzoening zijn in eerste instantie eigenlijk alleen mogelijk in de buurt van de Even Sjetija, de funderingssteen, het beginpunt van de fysieke schepping, die op de Tempelberg ligt. Vanuit deze funderingssteen ontwikkelde zich het materiele universum. Op deze funderingssteen stond de Heilige Arke, als symbool van de Tora, om te benadrukken dat de fysieke schepping in stand wordt gehouden door het verbond van de Tora. De Tempeldienst was gericht op het versterken van de onderlinge band tussen alle hogere en lagere werelden.

Drie niveau's

Zondigen doen we op drie niveau's:

1. in gedachten,
2. spraak en
3. daad.

Daarom keren we alles ten goede

- door een daad: door onze handen te drukken op het offer leggen wij symbolisch de zonde af.
- met de vidoej – zondebelijdenis – spreken we verbaal onze spijt uit en
- door het brengen van de ingewanden en de nieren tonen wij berouw over onze gedachten (nieren worden gezien als de basis voor de gedachten).

Het bloed van het dier werd op het altaar gesprenkeld om te laten zien hoe het bloed van de zondaar eigenlijk op het altaar gebracht had moeten worden. Bloed van het dier komt ervoor in de plaats.

Als het offeren geen shockerend effect had, dan was het het 'offer van een slechtaard', een gruwel (Spreuken 21:27). "Gehoorzamen is beter dan offeren en luisteren is beter dan het vet van alle rammen" (1 Samuel 15:22). Nederigheid, bescheidenheid en G'ds opdrachten volgen was de hoofdboodschap van de offers.

De betekenis van zout

Bij de offers mocht absoluut geen honing of gist gebruikt worden maar zout was wel verplicht. Wat kan dit betekenen? Hier hebben we te maken met een typisch voorbeeld van parallellisme. Hemelse gedachten en structuren worden in aardse, tastbare vormen gegoten. Gist, honing en zout staan symbool voor eigenschappen van Hemelse vormen. Door hier op aarde die materiële weergave en neerslag van die hogere Hemelse symboliek naar Tora-opdracht te behandelen, klikken wij in op verhevener werelden. Dit is een belangrijke gedachte in het Jodendom.

Slot woord.

Gist wordt altijd gezien als een symbool voor de kwade neiging. In het Hebreeuws volkstaal heet de jetser hara (kwade neiging) "het gist in het deeg". Gist blaast het deeg op. Onze minder fraaie eigenschappen blazen ons ego op tot zulke proporties, dat wij menen dat de wereld alleen voor ons geschapen is. Gist mag zeker niet gebruikt worden bij offers, omdat de eerste vereiste in de godsdienst bescheidenheid is. Hoogmoed verwijdert de mens van G'd. Daarom zijn ook Pesach-offer en Chameets niet met elkaar te verenigen. Het Pesach-offer werd gebracht, om de afgod van Egypte te slachten. Wanneer wij dat samen eten met onze persoonlijke afgoderij van ons zelf (onze zelfingenomenheid), is dat niet compatibel.

Wees je passies de baas

In **Pirké Awot** (speuken der vaderen) staat een gevleugeld gezegde: jaloezie, lust en eerzucht richten de mens ten gronde. Volgens **Chatam Sofeer** (18de eeuw) symboliseren gist, honing en zout, eerzucht, passie en jaloezie. Eerzucht komt voort uit hoogmoed en wordt gesymboliseerd door gist. Honing, als symbool van het zoete, geeft de lusten en passies weer. Zout symboliseert jaloezie.

Bij alle offers moest zout gebracht worden. Maar alleen bij het meeloffer staat dat het zout een teken is van een G'ddelijk verbond. Moeilijk te begrijpen! Chatam Sofeer legt uit, dat dit verschil wel degelijk een diepere achtergrond heeft. Bij het zouten van het offervlees had men nog kunnen denken, dat dit gedaan werd om de **kohaniem** (priesters) te plezieren. Zo hoefden ze geen ongezouten vlees te eten. Maar bij het meeloffer heeft zouten geen zin. Het is duidelijk alleen bedoeld als uitvoering van een opdracht van Boven. Dat is het ware verbond met G'd. Want wanneer wij G'd dienen omdat wij het leuk vinden of goed doorhebben waarom G'd bepaalde opdrachten geeft, dienen wij eigenlijk meer onze emoties en ons verstand dan G'd. Wanneer iets onbegrijpelijk wordt, en we het desondanks doen, is het pas ware godsdienst!

Jesjoea vergelijkt zijn volgelingen met zout. Zij brengen tesjoeva in de wereld om hen heen: "Jij bent het melach haaretz (zout der aarde); indien nu het zout zijn kracht verliest, waarmee zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer toe dan om weggeworpen en door de mensen vertreden te worden." – **Mat. 5:13**

Het volk kreeg de stem niet te horen, maar Mosjé wel. Hij was de mediator van zijn tijd. Daarom is Mosjé zo'n overduidelijk prototype van de komende Masjiach. Mosjé deed niets anders, dan de weg vrij te maken voor de ware Masjiach. Daarom hebben wij allemaal Masjiach Jesjoea persoonlijk hard nodig. Hij is de verpersoonlijking van de ware letter (א) "Alef".

שבת-שלום - Sjabbat Sjalom,
David Prins

"Wie zich vernedert, hij zal verhoogt worden door De heilige gezegend is Hij, maar wie zich zelf verhoogt in arrogantie en trots, hij zal vernedert worden door De heilige gezegend is Hij." - **Talmoed bavli traktaat Eroevin 13b**